

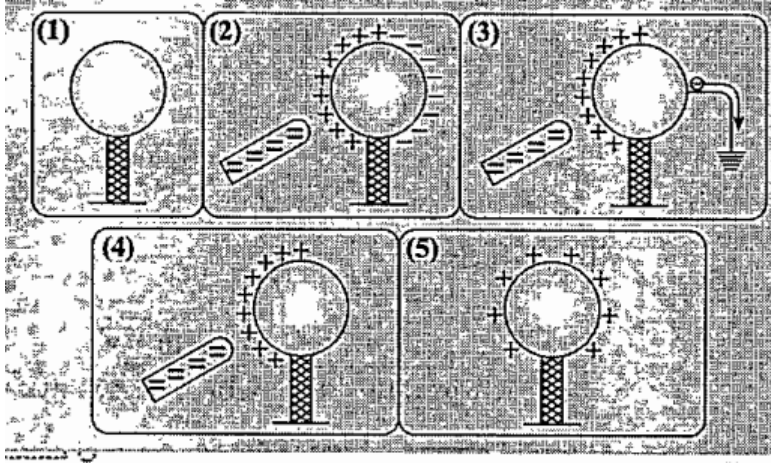
PHYSICS

BOOKS - VIRAJ PUBLICATION

વિદ્યુતભારો અને ક્ષેત્રો (ELECTRIC CHARGES AND FIELDS)

Example

1. સંપર્ક કર્યા વગર વિદ્યુતતટસ્થ પદાર્થને ઘનભારિત કેવી રીતે બનાવશો ?

Watch Video Solution

Example

1. પદાર્થ 1 માંથી પદાર્થ 2 તરફ પ્રતિ સેકન્ડે 10^9 ઇલેક્ટ્રોન્સ વહન પામે તો કેટલા સમયને અંતે પદાર્થ 2 પરનો વિદ્યુતભાર 1 C જેટલો બનશે ?

[Watch Video Solution](#)

2. એક કપ જેટલા પાણીના જથ્થામાં કેટલો ઘન (અથવા કેટલો ઋણ) વિદ્યુતભાર હશે તે શોધો.

[Watch Video Solution](#)

3. આપેલા નિશ્ચિત અંતરે સ્થિર રહેલા ઇલેક્ટ્રોન અને પ્રોટોન વચ્ચે લાગતા કુલંબીય બળ અને ગુરુત્વાકર્ષણ બળના માનાંકોનો ગુણોત્તર શોધો.

[Watch Video Solution](#)

4. આપેલા નિશ્ચિત અંતરે સ્થિર રહેલા બે પ્રોટોન વચ્ચે લગતા કુલંબીય બળ અને ગુરુત્વાકર્ષણ બળના માનાંકોનો ગુણોત્તર શોધો.

[Watch Video Solution](#)

5. આપેલા નિશ્ચિત અંતરે સ્થિર રહેલા 1 A જેટલા અંતરે ઇલેક્ટ્રોન અને પ્રોટોન વચ્ચે પારસ્પરિક રીતે લગતા વિદ્યુતીય બળને કારણે તેમની ગતિમાં ઉદભવતાં પ્રારંભિક પ્રવેગોના માનાંકો શોધો.

[Watch Video Solution](#)

6. ધાતુના એકસમાન એવા ચાર ગોળાઓ A, B, C, D પૈકી A અને B વિદ્યુતભારિત છે જ્યારે C અને D વિદ્યુત તટસ્થ છે. A અને B વચ્ચે અમુક અંતરે F જેટલું કુલંબીય બળ લાગે છે. હવે C અને A ને સંપર્કમાં લાવી છુટા પાડવામાં આવે છે. તે જ રીતે D અને B ને સંપર્કમાં લાવી છુટા પાડવામાં આવે છે. હવે આ રીતે પ્રાપ્ત થયેલા ગોળાઓ A અને B ને અગાઉના કરતા અડધા અંતરે રાખવામાં આવે ત્યારે તેમની વચ્ચે લાગતું નવું કુલંબીય બળ શોધો.

[Watch Video Solution](#)

7. | જેટલી બાજુની લંબાઈ ધરાવતા સમબાજુ ત્રિકોણના શિરોબિંદુઓ પર q જેટલા ત્રણ સમાન બિંદુવત વિદ્યુતભરો મૂકેલા છે. તો તેમના વડે, આ ત્રિકોણના મધ્યકેન્દ્ર પર મૂકેલા Q જેટલા બિંદુવત વિદ્યુતભાર પર લગાડવામાં આવતું પરિણામી કુલંબીય બળ શોધો.

[Watch Video Solution](#)

8. નીચેની આકૃતિમાં દર્શાવેલા | જેટલી બાજુની લંબાઈવાળા સમબાજુ ΔABC નાં શિરોબિંદુઓ A, B, C પર મૂકેલા બિંદુવત વિદ્યુતભારો અનુક્રમે $q, q, -q$ પરના પરિણામી કુલંબીય બળો શોધો.

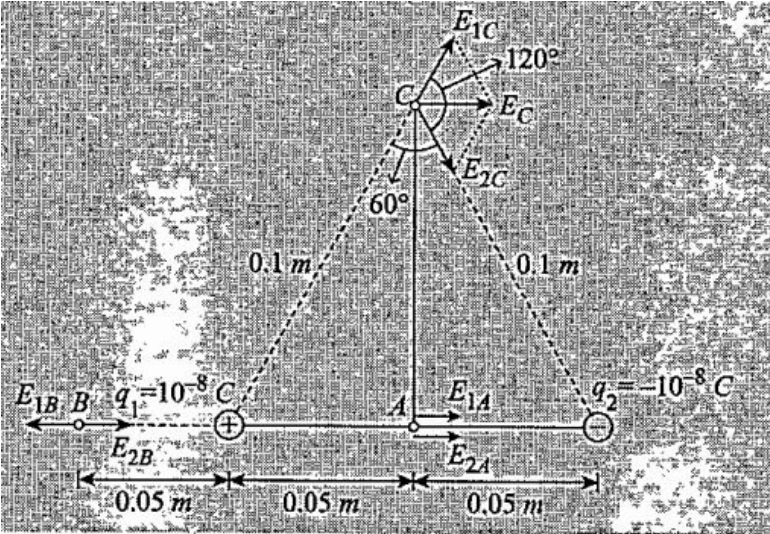
Watch Video Solution

9. એક ઈલેક્ટ્રોન $2.0 \times 10^4 NC^{-1}$ જેટલી તીવ્રતાવાળા સમાન વિદ્યુતક્ષેત્રમાં $1.5cm$ જેટલું પતન ગુરુત્વ મુક્ત અવકાશમાં કરે છે. (આકૃતિ (a)) ત્યારબાદ આ વિદ્યુતક્ષેત્રેનું મૂલ્ય તેટલું જ રાખી તેની દિશા ઊલટાવવામાં આવે છે અને તેમાં એક પ્રોટોન પણ આટલું જ પતન કરે છે. (આકૃતિ (b)), તો આ માટે બંનેએ લીધેલો સમય ગણો. $m_e = 9.1 \times 10^{-31}kg$, $m_p = 1.7 \times 10^{-27}kg$ અને $e = 1.6 \times 10^{-19}C$ લો.

Watch Video Solution

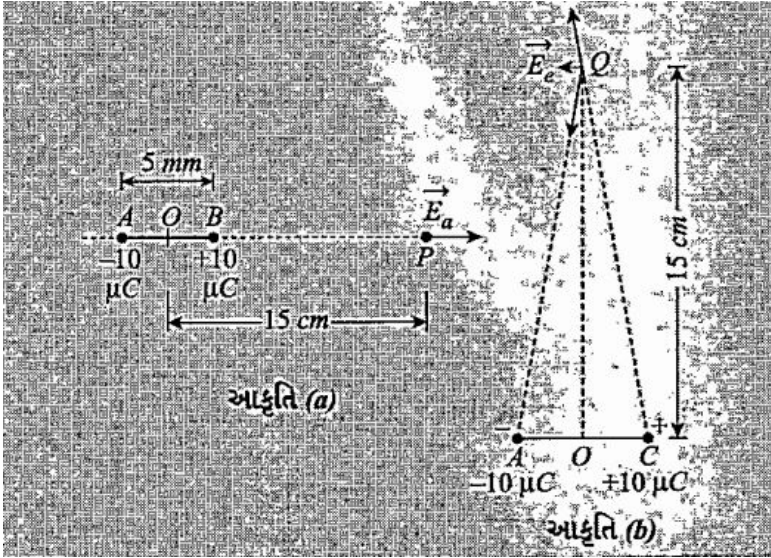
10. આકૃતિમાં દર્શાવેલા પ્રમાણે 0.1m અંતરે રહેલા બે બિંદુવત વિદ્યુતભરો $q_1 = 10^{-8}\text{C}$ અને $q_2 = -10^{-8}\text{C}$ ને કારણે બિંદુઓ A, B, C આગળ વિદ્યુતક્ષેત્રો શોધો.

Watch Video Solution

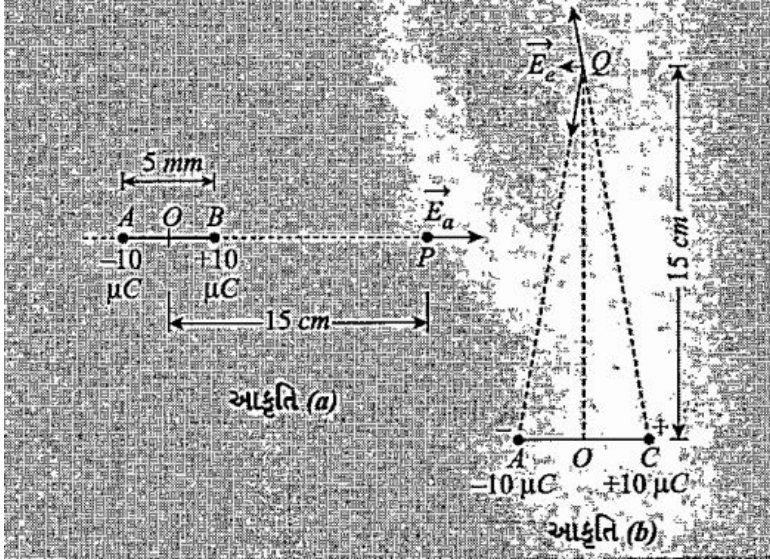

11. એક વિદ્યુતીય ડાઈપોલમાં $\pm 10\mu C$ નાં બે બિંદુવત વિદ્યુતભરો વચ્ચેનું અંતર 5mm છે. તેની અક્ષ પર તેના મધ્યબિંદુથી (જમણી તરફ) 15cm અંતરે આવેલાં P બિંદુએ તેના વિદ્યુતક્ષેત્રો શોધો.

Watch Video Solution

12. એક વિદ્યુતીય ડાઈપોલમાં $\pm 10\mu C$ નાં બે બિંદુવત વિદ્યુતભરો વચ્ચેનું અંતર 5mm છે. તેની વિષુવરેખા પર, તેના મધ્યબિંદુથી 15cm અંતરે આવેલાં Q બિંદુએ તેના વિદ્યુતક્ષેત્રો શોધો.

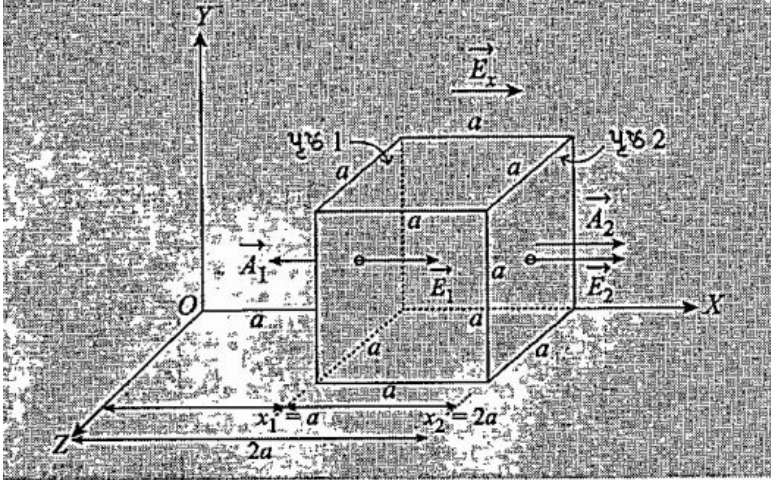

Watch Video Solution

13. આકૃતિમાં વિદ્યુતક્ષેત્રના ઘટકો $E_x = \alpha \frac{x^1}{2}$,
 $E_y = E_z = 0$ છે. (જ્યાં $\alpha = 800 \frac{N}{C} \frac{m^1}{2}$)

આકૃતિમાંનાં ઘનમાંથી પસાર થતું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ શોધો.

આ ઘન માટે બાજુની લંબાઈ $a = 0.1m$ છે.

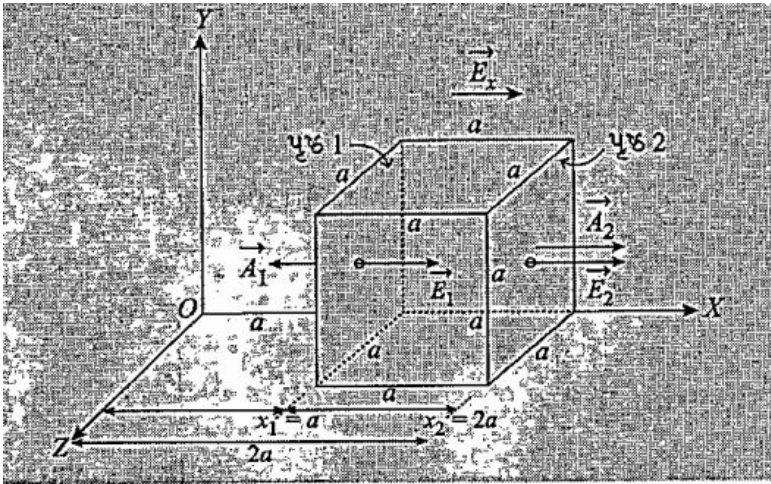
Watch Video Solution

14. આકૃતિમાં વિદ્યુતક્ષેત્રના ઘટકો

$E_x = \alpha x^{\frac{1}{2}}$, $E_y = E_z = 0$ છે. (જ્યાં $\alpha = 800$

$\text{N/Cm}^{\frac{1}{2}}$) આ ઘનમાં ઘેરાયેલો વિદ્યુતભાર શોધો. આ

ઘન માટે બાજુની લંબાઈ $a = 0.1\text{m}$ છે.

Watch Video Solution

15. આકૃતિમાં દર્શાવેલા 5cm ત્રિજ્યા અને 20cm લંબાઈ

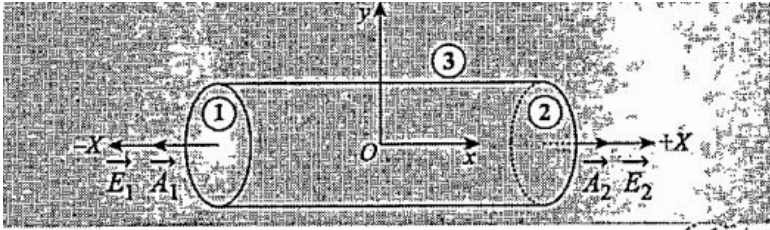
ધરાવતા સમક્ષિતિજ નળાકારના મધ્યકેન્દ્ર O થી $+X$

દિશામાં વિદ્યુતક્ષેત્ર $200 \frac{i^N}{C}$, O -

X

$-200 \frac{i^N}{C}$ છે. આ નળાકારની બે સમતલીય

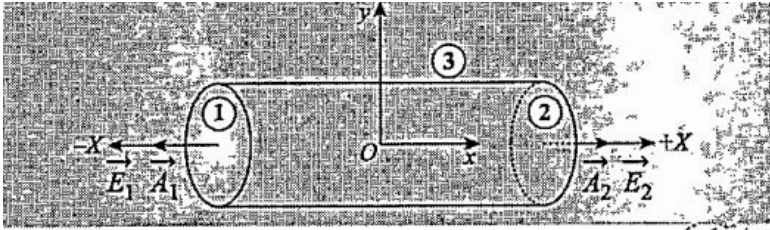
સપાટીઓમાંથી પસાર થતું ચોખ્ખું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ શોધો.

Watch Video Solution

16. આકૃતિમાં દર્શાવેલા 5cm ત્રિજ્યા અને 20cm લંબાઈ ધરાવતા સમક્ષિતિજ નળાકારના મધ્યકેન્દ્ર O થી $+X$ દિશામાં વિદ્યુતક્ષેત્ર $200 \frac{i^N}{C}$, O - X

$-200 \frac{i^N}{C}$ છે. આ નળાકારની વક્ર સપાટીમાંથી પસાર થતું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ કેટલું હશે ?

Watch Video Solution

17. આકૃતિમાં દર્શાવેલા 5cm ત્રિજ્યા અને 20cm લંબાઈ

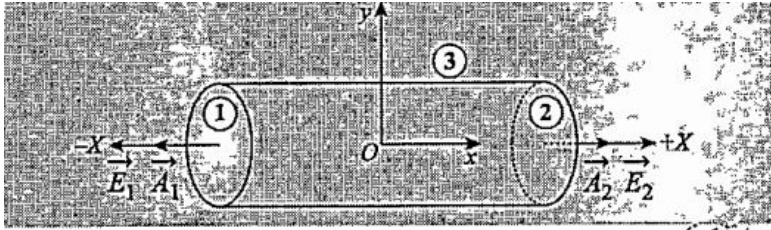
ધરાવતા સમક્ષિતિજ નળાકારના મધ્યકેન્દ્ર O થી $+X$

દિશામાં વિદ્યુતક્ષેત્ર $200 \frac{i^N}{C}$, O -

X

$-200 \frac{i^N}{C}$ છે. આ નળાકારમાંથી બહાર આવતું ચોખ્ખું

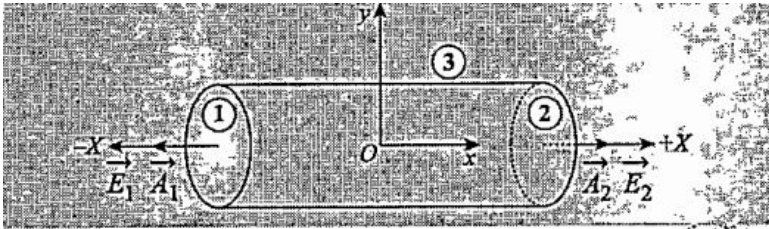
વિદ્યુતીય ફ્લક્સ શોધો.

Watch Video Solution

18. આકૃતિમાં દર્શાવેલા 5cm ત્રિજ્યા અને 20cm લંબાઈ ધરાવતા સમક્ષિતિજ નળાકારના મધ્યકેન્દ્ર O થી $+X$ દિશામાં વિદ્યુતક્ષેત્ર $200 \frac{i^N}{C}$, O - X

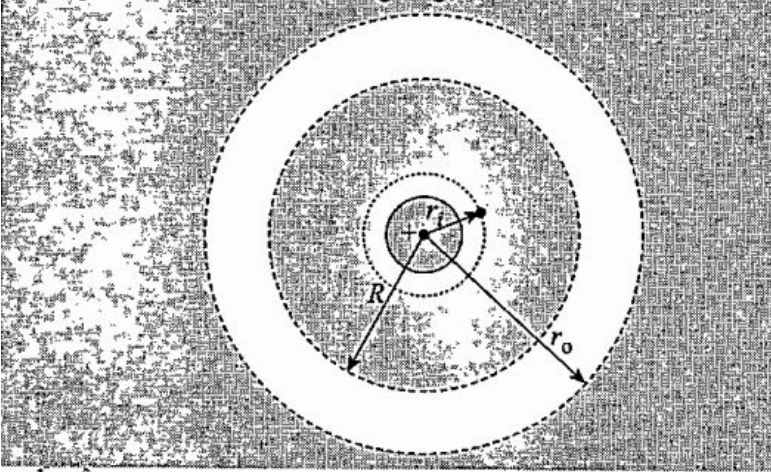
$-200 \frac{i^N}{C}$ છે. નળાકારમાં ઘેરાયેલો ચોખ્ખો વિદ્યુતભાર શોધો.

Watch Video Solution

19. પરમાણુના પ્રારંભિક મોડેલ અનુસાર, પરમાણુના કેન્દ્રમાં Ze જેટલો બિંદુવત ઘન વિદ્યુતભાર, અને આ કેન્દ્રથી R જેટલી ત્રિજ્યાવાળા વિસ્તારમાં ઋણ વિદ્યુતભાર, નિયમિત કદ વિતરણ ધરાવતા હોય છે. તો આ મોડેલ અનુસાર, પરમાણુના કેન્દ્રથી r જેટલા અંતરે તેનું વિદ્યુતક્ષેત્ર મેળવો.

Watch Video Solution

20. હવામાં 30cm અંતરે રહેલા $2 \times 10^{-17}\text{C}$ તથા $3 \times 10^{-7}\text{C}$ જેટલા વિદ્યુતભારો ધરાવતા બે ખૂબ નાના ગોળાઓ વચ્ચે લાગતું કુલંબીય બળ શોધો.

Watch Video Solution

21. હવામાં રાખેલા $0.4\mu\text{C}$ જેટલા વિદ્યુતભારો ધરાવતા એક ખૂબ નાના ગોળા પર, $-0.8\mu\text{C}$ જેટલો વિદ્યુતભાર ધરાવતા બીજા ખૂબ નાના ગોળા દ્વારા લગાડવામાં આવતું કુલંબીય બળ 0.2N હોય તો આ બે ગોળાઓ વચ્ચેનું અંતર શોધો.

Watch Video Solution

22. હવામાં રાખેલા $0.4\mu C$ જેટલા વિદ્યુતભારો ધરાવતા એક ખૂબ નાના ગોળા પર, $-0.8\mu C$ જેટલો વિદ્યુતભાર ધરાવતા બીજા ખૂબ નાના ગોળા દ્વારા લગાડવામાં આવતું કુલંબીય બળ $0.2N$ હોય તો પહેલાં ગોળા વડે બીજા ગોળા પર લગાડવામાં આવતું કુલંબીય બળ કેટલું હશે ?

Watch Video Solution

23. દર્શાવો કે, ગુણોત્તર $k \frac{e^2}{Gm_e m_p}$ એ પરિમાણરહિત છે. આ ગુણોત્તરનું મૂલ્ય શોધો. તે શું દર્શાવે છે ?

[Watch Video Solution](#)

24. કોઈપણ પદાર્થ ધારણ કરેલો વિદ્યુતભાર ક્વોન્ટમીકૃત હોય છે.(એટલે કે ક્વોન્ટમીકરણ પામેલો હોય છે.) આ વાક્યનો અર્થ જણાવો.

[Watch Video Solution](#)

25. જ્યારે પદાર્થ ધારણ કરેલા વિદ્યુતભારનો જથ્થો પ્રમાણમાં ખૂબ મોટો હોય (લઘુત્તમ વિદ્યુતભારની સરખામણીમાં) ત્યારે શા માટે ક્વોન્ટમીકરણને અવગણી શકાય છે ?

[Watch Video Solution](#)

26. "જ્યારે કાયના સળિયાને રેશમી કાપડ સાથે ઘસવામાં આવે છે ત્યારે તે બંને વિદ્યુતભારિત થાય છે." આવા ઉદાહરણોમાં વિદ્યુતભારનું સંરક્ષણ કેવી રીતે થાય છે, તે સમજાવો.

Watch Video Solution

27. 10cm જેટલી બાજુની લંબાઈ ધરાવતા ચોરસ $ABCD$ નાં શિરોબીંદુઓ પર અનુક્રમે $+2\mu\text{C}$, $-5\mu\text{C}$, $+2\mu\text{C}$ અને $-5\mu\text{C}$ જેટલા બિંદુવત વિદ્યુતભારો આવેલાં છે. તો આ તંત્ર વડે, ચોરસના મધ્યકેન્દ્ર પર મૂકેલા $+1\mu\text{C}$ જેટલા બિંદુવત વિદ્યુતભાર પરનું પરિણામી કુલંબીય બળ શોધો.

Watch Video Solution

28. સ્થિત વિદ્યુતક્ષેત્ર રેખા શા માટે એકાએક અસતત બની શકતી નથી ?

Watch Video Solution

29. બે વિદ્યુતક્ષેત્ર રેખાઓ શા માટે એકબીજાને છેદી શકતી નથી ?

Watch Video Solution

30. બે બિંદુવત વિદ્યુતભારો $q_A = 3\mu C$ અને $q_B = -3\mu C$ શૂન્યવકાશમાં એકબીજાથી 20cm અંતરે આવેલા છે. આ બે વિદ્યુતભારોને જોડતા રેખાખંડ $\overline{AB}$ નાં મધ્યબિંદુ આગળ વિદ્યુતક્ષેત્ર શોધો.

[Watch Video Solution](#)

31. બે બિંદુવત વિદ્યુતભારો $q_A = 3\mu C$ અને $q_B = -3\mu C$ શૂન્યવકાશમાં એકબીજાથી 20cm અંતરે આવેલા છે. આ બિંદુ આગળ મૂકેલા બિંદુવત

વિદ્યુતભાર $1.5 \times 10^{-9}C$ પર લાગતું કુલંબીય બળ શોધો.

[Watch Video Solution](#)

32. એક તંત્રમાં બે બિંદુવત વિદ્યુતભારો $q_A = 2.5 \times 10^{-7}C$ અને $q_B = -2.5 \times 10^{-7}C$ અનુક્રમે બિંદુ A (0,0, -15) cm અને B = (0, 0, +15) cm આગળ આવેલા છે. તો આ તંત્રનો કુલ વિદ્યુતભાર તથા વિદ્યુત ડાઈપોલ મોમેન્ટ શોધો.

[Watch Video Solution](#)

33. $5 \times 10^4 NC^{-1}$ જેટલા સમાન વિદ્યુતક્ષેત્રમાં ક્ષેત્ર સાથે 30° ના ખૂણે મુકેલી $4 \times 10^{-9} cm$ જેટલી ડાઈપોલ મોમેન્ટવાળી વિદ્યુતીય ડાઈપોલ પર લગાડવામાં આવતું ટોર્ક શોધો.

Watch Video Solution

34. પોલીથીનના એક ટુકડાને ઊન (wool) સાથે ઘસતા આ ટુકડો $3 \times 10^{-7} C$ નો ઋણ વિદ્યુતભાર પ્રાપ્ત કરે છે. અત્રે કયા પદાર્થથી કયા પદાર્થ તરફ કેટલા ઈલેક્ટ્રોન્સનો વિનિમય થયો હશે ?

Watch Video Solution

35. પોલીથીનના એક ટુકડાને ઊન (wool) સાથે ઘસતા આ ટુકડો $3 \times 10^{-7} C$ નો ઋણ વિદ્યુતભાર પ્રાપ્ત કરે છે. શું અત્રે ઊનથી પોલીથીન તરફ દળનો વિનિમય થયો હશે ?

Watch Video Solution

36. તાંબાના વિદ્યુતભારિત કરેલા બે ખૂબ નાના ગોળાઓ A અને B ના કેન્દ્રો વચ્ચેનું અંતર $50cm$ છે. દરેક ગોળો

$6.5 \times 10^{-7} C$ જેટલો વિદ્યુતભાર ધરાવે છે. તેમની વચ્ચેનું પારસ્પરિક અપાકર્ષી કુલંબીય બળ શોધો.

[Watch Video Solution](#)

37. તાંબાના વિદ્યુતભારિત કરેલા બે ખૂબ નાના ગોળાઓ A અને B ના કેન્દ્રો વચ્ચેનું અંતર $50cm$ છે. દરેક ગોળો $6.5 \times 10^{-7} C$ જેટલો વિદ્યુતભાર ધરાવે છે. જો તેમની પરના વિદ્યુતભારનું મૂલ્ય બમણું કરવામાં આવે અને તેમની વચ્ચેનું અંતર અડધું કરવામાં આવે તો તેમની વચ્ચેનું નવું કુલંબીય બળ કેટલું બનશે ?

[Watch Video Solution](#)

38. ઉપરોક્ત દાખલામાં A અને B ગોળાઓની ત્રિજ્યાઓ સમાન હોય તથા એટલી જ સાઈઝના ગોળા C ને પહેલા A સાથે સંપર્કમાં લાવી A થી છૂટો પાડ્યા બાદ B સાથે સંપર્કમાં લાવીને B થી છૂટો પાડવામાં આવે છે. હવે, A અને B ને પ્રારંભિક અંતરે રાખતા તેમની વચ્ચેનું નવું કુલંબીય બળ કેટલું બનશે ?

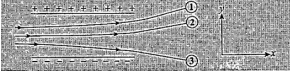

Watch Video Solution

39. આકૃતિમાં સમાન વિદ્યુતક્ષેત્રમાંથી પસાર થતા ત્રણ વિદ્યુતભારિત કણોના ગતિમાર્ગો દર્શાવેલ છે.તેમના પરના

વિદ્યુતભારોના ચિન્હ નક્કી કરો. તેમાંથી કયા કણ માટે

વિદ્યુતભાર અને દળનો ગુણોત્તર સૌથી મોટો છે ?

Watch Video Solution

40. $E = 3 \times 10^3 \hat{i} \wedge \frac{N}{C}$ જેટલા સમાન વિદ્યુતક્ષેત્રમાં YZ સમતલને સમાંતર મૂકેલા 10cm જેટલી બાજુની લંબાઈ ધરાવતા ચોરસમાંથી પસાર થતું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ શોધો.

Watch Video Solution

41. $E = 3XX10^3 i \wedge \frac{N}{C}$ જેટલા સમાન વિદ્યુતક્ષેત્રમાં જ્યારે આ ચોરસને ઘેરેલો લંબ, X અક્ષ સાથે 60° નો ખૂણો બનાવે ત્યારે આ ચોરસમાંથી પસાર થતું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ શોધો.

[Watch Video Solution](#)

42. ઉપરોક્ત વિદ્યુતક્ષેત્રમાં $20cm$ જેટલી બાજુની લંબાઈવાળા ઘનને તેના પૃષ્ઠો યામ સમતલોને સમાંતર રહે તે રીતે મૂકવામાં આવે ત્યારે તેની સાથે સંકળાતું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ શોધો.

[Watch Video Solution](#)

43. એક બંધ બોક્સમાંથી $8 \times 10^3 N \frac{m^2}{C}$ જેટલું ચોખ્ખું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ બહાર આવે છે. આ બોક્સ વડે ઘેરાતો ચોખ્ખો વિદ્યુતભાર શોધો.

[Watch Video Solution](#)

44. એક બંધ બોક્સમાંથી $8 \times 10^3 N \frac{m^2}{C}$ જેટલું ચોખ્ખું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ બહાર આવે છે. જો આ બોક્સ સાથે સંકળાતું ચોખ્ખું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ શૂન્ય હોત તો શું આવું

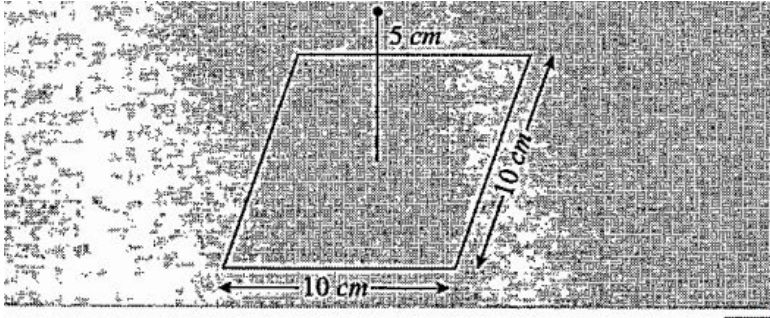

કહી શકાય કે આ બોક્સમાં કોઈ જ વિદ્યુતભાર નથી ?

તમારા જવાબ માટે કારણ આપો.

[Watch Video Solution](#)

45. આકૃતિમાં દર્શાવેલા, આપેલા ચોરસથી 5cm લંબ અંતરે રહેલો બિંદુવત વિદ્યુતભાર $10\mu\text{C}$ ને કારણે તે ચોરસ સાથે સંકળાતું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ શોધો.

[Watch Video Solution](#)

46. 9cm જેટલી બાજુની લંબાઈ ધરાવતા ઘન આકારના ગાઉસીયન પૃષ્ઠમાંથી પસાર થતું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ શોધો. તેના મધ્યકેન્દ્ર પર $2\mu\text{C}$ જેટલો બિંદુવત વિદ્યુતભાર આવેલો છે.

Watch Video Solution

47. કેન્દ્ર પર રહેલા એક બિંદુવત વિદ્યુતભારને કારણે તેને ઘેરી લેતા 10cm ત્રિજ્યાવાળા ગોળાકાર બંધ પૃષ્ઠ સાથે $-1 \times 10^3 \text{N} \frac{\text{m}^2}{\text{C}}$ જેટલું ચોખ્ખું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ

સંકળાય છે. જો આ પૃષ્ઠની ત્રિજ્યા બમણી કરવામાં આવે તો તેની સાથે સંકળાતું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ કેટલું બનશે ?

[Watch Video Solution](#)

48. કેન્દ્ર પર રહેલા એક બિંદુવત વિદ્યુતભારને કારણે તેને ઘેરી લેતા 10cm ત્રિજ્યાવાળા ગોળાકાર બંધ પૃષ્ઠ સાથે $-1 \times 10^3 \text{N} \frac{\text{m}^2}{\text{C}}$ જેટલું ચોખ્ખું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ સંકળાય છે. ઘેરાતો વિદ્યુતભાર શોધો.

[Watch Video Solution](#)

49. 10cm ત્રિજ્યાવાળા વાહક ગોળાના કેન્દ્રથી 20cm અંતરે $1.5 \times 10^3 \frac{N}{C}$ જેટલું વિદ્યુતક્ષેત્ર ત્રિજ્યાવર્તી રીતે અંદરની તરફ મળે છે. તો આ ગોળાની સપાટી પરનો વિદ્યુતભાર શોધો.

[Watch Video Solution](#)

50. 2.4m જેટલો વ્યાસ ધરાવતા એક વાહક ગોળાની સપાટી પર વિદ્યુતભારની પૃષ્ઠઘનતા $80\mu\frac{C}{m^2}$ છે. આ ગોળાની સપાટી પરનો કુલ વિદ્યુતભાર શોધો.

[Watch Video Solution](#)

51. $2.4m$ જેટલો વ્યાસ ધરાવતા એક વાહક ગોળાની સપાટી પર વિદ્યુતભારની પૃષ્ઠઘનતા $80\mu\frac{C}{m^2}$ છે. આ સપાટીથી બહાર તરફ જતું વિદ્યુતીય ફ્લક્સ પણ શોધો.

[Watch Video Solution](#)

52. વિદ્યુતભારનું નિયમિત વિતરણ ધરાવતી અનંત લંબાઈવાળી વિદ્યુતભાર રેખાથી $2cm$ જેટલા લંબ અંતરે ઉદભવતું વિદ્યુતક્ષેત્ર $9 \times 10^4 \frac{N}{C}$ હોય તો તેના માટે વિદ્યુતભારની રેખીય ઘનતા શોધો.

[Watch Video Solution](#)

53. ધાતુની બે એકસમાન ખૂબ જ મોટી અને પાતળી પ્લેટોને એકબીજાની નજીક અને સમાંતર ગોઠવેલી છે. તેમના સામસામે આવતા અંદરના પૃષ્ઠો પર વિદ્યુતભારની પૃષ્ઠ ઘનતા $17 \times 10^{-22} \frac{C}{m^2}$ જેટલા સમાન મૂલ્યની અને વિજાતીય છે. તો પ્લેટ 1 ની બહારનાં વિસ્તારમાં વિદ્યુતક્ષેત્ર શોધો.

[Watch Video Solution](#)

54. ધાતુની બે એકસમાન ખૂબ જ મોટી અને પાતળી પ્લેટોને એકબીજાની નજીક અને સમાંતર ગોઠવેલી છે. તેમના સામસામે આવતા અંદરના પૃષ્ઠો પર વિદ્યુતભારની પૃષ્ઠ ઘનતા $17 \times 10^{-22} \frac{C}{m^2}$ જેટલા સમાન મૂલ્યની અને વિજાતીય છે. તો પ્લેટ 2 ની બહારનાં વિસ્તારમાં વિદ્યુતક્ષેત્ર શોધો.

[Watch Video Solution](#)

55. ધાતુની બે એકસમાન ખૂબ જ મોટી અને પાતળી પ્લેટોને એકબીજાની નજીક અને સમાંતર ગોઠવેલી છે.

તેમના સામસામે આવતા અંદરના પૃષ્ઠો પર વિદ્યુતભારની પૃષ્ઠ ઘનતા $17 \times 10^{-22} \frac{C}{m^2}$ જેટલા સમાન મૂલ્યની અને વિજાતીય છે. તો પ્લેટ 2 ની બહારનાં વિસ્તારમાં વિદ્યુતક્ષેત્ર શોધો.

[Watch Video Solution](#)

56. An oil drop of 12 excess electrons is held stationary under a constant electric field of $2.55 \times 10^4 NC^{-1}$. (Millikan's oil drop experiment). The density of the oil is

1.26gcm^{-3} . Estimate the radius of the drop,

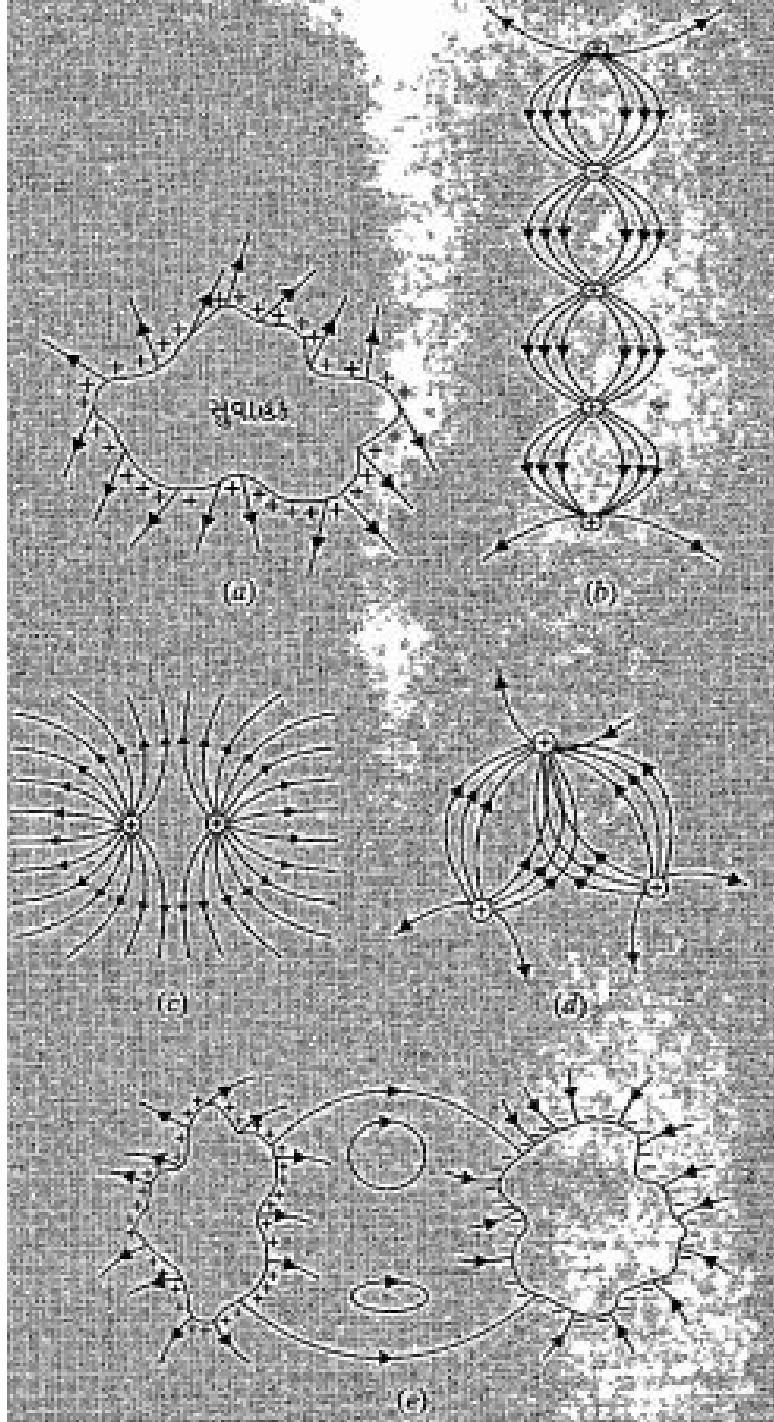
$$\left(g = 9.81 \text{ms}^{-2}, e = 1.60 \times 10^{-19} \text{C} \right).$$

Watch Video Solution

57. नीयेनामांथी ङई आङृतिमांना वङ्को, स्थित विधुतक्षेत्र

रेषाओ दशावती नथी ?

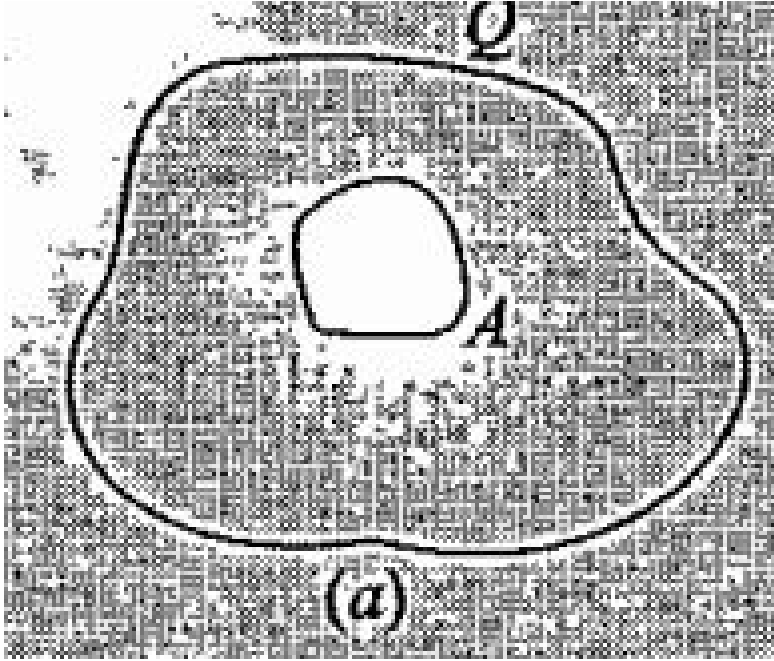
Watch Video Solution

58. એક વિસ્તારમાં વિદ્યુતક્ષેત્ર માત્ર Z અક્ષ પર અસ્તિત્વ ધરાવે છે. જેમાં $+Z$ દિશામાં વિદ્યુતક્ષેત્રનું મૂલ્ય $10^5 NC^{-1}m^{-1}$ નાં દરથી વધી રહ્યું છે. તેમાં $-Z$ દિશામાં $10^{-7}cm$ જેટલી ડાઈપોલ મોમેન્ટ ધરાવતી વિદ્યુતીય ડાઈપોલને મૂકતા તેના પર લાગતાં પરિણામી વિદ્યુતીય બળ અને ટોર્ક શોધો.

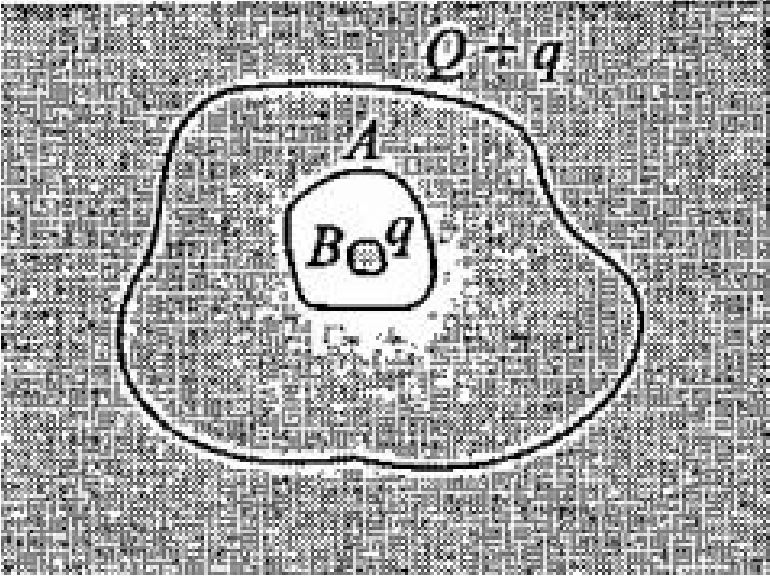
Watch Video Solution

59. આકૃતિ (a) માં દર્શાવ્યા પ્રમાણે બખોલ ધરાવતા વાહક A ને Q જેટલો વિદ્યુતભાર આપેલ છે. દર્શાવો કે આ બધો જ વિદ્યુતભાર વાહક A ની બાહ્ય સપાટી પર જ જમા થશે.

Watch Video Solution

60. બીજા વાહક B ને q વિદ્યુતભાર આપીને A ની બખોલમાં A ની અલગ કરીને રાખેલ છે. દર્શાવો કે આ કિસ્સામાં A ની બાહ્ય સપાટી પર $Q + q$ વિદ્યુતભાર જમા થશે. (જુઓ આકૃતિ (b))

Watch Video Solution

61. કોઈક સંવેદનશીલ સાધનને પ્રબળ વિદ્યુતક્ષેત્રથી સુરક્ષિત કરવા માટે તમે શું કરશો ?

[Watch Video Solution](#)

62. વિદ્યુતભારિત કરેલા એક પોલા ગોળાની સપાટીમાં એક સૂક્ષ્મ છિદ્ર તૈયાર કરેલું છે. દર્શાવો કે આ છિદ્ર આગળ વિદ્યુતક્ષેત્ર $\frac{\sigma}{2} E_0 \cdot n \wedge$ જેટલું હોય છે. (જ્યાં σ = વિદ્યુતભારની પૃષ્ઠઘનતા તથા $n \wedge$ = છિદ્ર આગળ બહારની તરફ લંબદિશામાંનો એકમ સદિશ)

[Watch Video Solution](#)

63. આધુનિક સંશોધન પછી હાલમાં એવું માનવામાં આવે છે. દરેક સામાન્ય દ્રવ્ય, ઇલેક્ટ્રોન્સ અને ક્વાર્કસનું બનેલું છે. પ્રોટોન અને ન્યુટ્રોન $+2\frac{e}{3}$ વિદ્યુતભાર ધરાવતા અપ ક્વાર્ક અને $-\frac{e}{3}$ વિદ્યુતભાર ધરાવતા ડાઉન ક્વાર્કના બનેલા માલુમ પડે છે તો અપ ક્વાર્ક (u) અને ડાઉન ક્વાર્ક (d) નાં સ્વરૂપમાં પ્રોટોન અને ન્યુટ્રોનનું ક્વાર્ક બંધારણ નક્કી કરો. પ્રોટોન અને ન્યુટ્રોન એ બંને કુલ ત્રણ-ત્રણ ક્વાર્કસનાં બનેલા છે.

Watch Video Solution

64. યાદૃષ્ટિક રીતે (મનપસંદ રીતે) કોઈ સ્થિત વિદ્યુતક્ષેત્ર ધ્યાનમાં લો. તેમના તટસ્થબિંદુ (અથવા શિથિલ બિંદુ) આગળ (એટલે કે જ્યાં પરિણામી વિદ્યુતક્ષેત્ર $\vec{E} = \vec{0}$ હોય) પરીક્ષણ વિદ્યુતભાર મૂકવામાં આવે તો તે સ્થાને તે અવશ્યપણે અસ્થાયી સમતોલન સ્થિતિમાં જ હોય છે. તેવું સાબિત કરો.

[Watch Video Solution](#)

65. ઉપરોક્ત પરિણામની ચકાસણી, એકબીજાથી અમુક અંતરે રાખેલા, સમાન મૂલ્યના બે સજાતીય વિદ્યુતભારોની

બનેલી સાદી સંરચના (ગોઠવણ) વડે કરો.

[Watch Video Solution](#)

66. ઉપરોક્ત પરિણામની ચકાસણી, એકબીજાથી અમુક અંતરે રાખેલા, સમાન મૂલ્યના બે સજાતીય વિદ્યુતભારોની બનેલી સાદી સંરચના (ગોઠવણ) વડે કરો.

[Watch Video Solution](#)

67. ઉપરોક્ત દાખલામાં ધ્યાનમાં લીધેલો કણ ઈલેક્ટ્રોન હોય તેની સમક્ષિતિજ અચળ ઝડપ $2 \times 10^6 \frac{m}{s}$ હોય

તથા $0.5m$ નાં લંબઅંતરે રહેલી બે સમક્ષિતિજ પ્લેટો વચ્ચેના વિસ્તારમાં $9.1 \times 10^2 \frac{N}{C}$ જેટલું વિદ્યુતક્ષેત્ર અધોદિશામાં આવેલું હોય તો આ ઈલેક્ટ્રોન ઉપરની ઘનભારિત પ્લેટને કયા સ્થાને અથડાશે તે શોધો. ($m_e = 9.1 \times 10^{-31} \text{ kg}$ તથા $e = 1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$)

[Watch Video Solution](#)